

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 23 sierpnia 2001 r.

35235

RPO/373374/01//AA

Pan
PIOTR GRYZA
Prezes
Urzędu Nadzoru
Ubezpieczeń Zdrowotnych
ul. Chopina 1
00-559 WARSZAWA

Szanowny Panie Prezesie

W kwietniu br. Biuro RPO zwróciło się do Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń Zdrowotnych o zbadanie sprawy podnoszonej w liście Dyrektora Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 2 Akademii Medycznej w Gdańsku. Z listu tego wynikało, że Pomorska Regionalna Kasa Chorych, wbrew przepisom ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 z póź. zm.), ogranicza ubezpieczonym dostęp do świadczeń zdrowotnych, wymagając aby niektóre świadczenia ambulatoryjne z zakresu specjalistycznej opieki zdrowotnej wykonywane przez lekarza ginekologa - położnika (wcześniej także onkologa) - były udzielane wyłącznie na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

W odpowiedzi na powyższe wystąpienie, Biuro RPO otrzymało kopię wyjaśnienia Urzędu Nadzoru z dnia 9 sierpnia br. (DNU/AM-509-3) przekazanego autorowi listu. W ocenie Urzędu Nadzoru, świadczenia lekarza ginekologa i położnika z zakresu endokrynologii ginekologicznej, patologii ciąży i patologii noworodka oraz leczenia niepłodności i rozrodczości wykraczają poza zakres podstawowej opieki zdrowotnej i

zgodnie z umową w powyższym zakresie wymagają skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, czyli lekarza ginekologa i położnika, wybranego przez ubezpieczoną.

Powyższe stanowisko Urzędu Nadzoru nie znajduje uzasadnienia w przepisach obowiązującego prawa. Trzeba bowiem zauważyć, że art. 58 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, ustalający prawo ubezpieczonej do świadczeń z zakresu specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielanych przez lekarza ginekologa i położnika oraz onkologa nie wiąże prawa ubezpieczonej z charakterem i zakresem realizowanych przez lekarza świadczeń zdrowotnych lub rodzajem i usytuowaniem organizacyjnym poradni/przychodni. Powołany przepis nie różnicuje zatem uprawnień ubezpieczonych ze względu na charakter i zakres udzielanych świadczeń (w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz w ramach świadczeń wysokospecjalistycznych), jak czyni to Pomorska Kasa Chorych oraz Urząd Nadzoru.

W tym stanie rzeczy, działania podjęte przez Pomorską Kasę Chorych trudno uznać za legalne, w szczególności, że umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych zawierane między Kasą a świadczeniodawcami nie mogą przesądzać o prawach podmiotowych osób trzecich, tj. ubezpieczonych. Ustawowo określone prawa ubezpieczonych nie mogą być również ograniczane w drodze przygotowanych przez kasę chorych warunków konkursu ofert oraz przyjętego w kasie modelu finansowania świadczeń zdrowotnych. Gdyby intencją ustawodawcy było uzależnienie prawa ubezpieczonej od charakteru i zakresu świadczeń lekarza ginekologa, położnika oraz onkologa, wówczas zamiar ten by wyraził w treści powołanego przepisu (jak uczynił to np. w pkt 6 art. 58 ust. 1 ustawy).

Nie ulega wątpliwości, że za wprowadzeniem instytucji skierowania na wysokospecjalistyczne świadczenia lekarza ginekologa, położnika oraz onkologa przemawiają istotne względy merytoryczne oraz organizacyjne. Pomimo jednak wielokrotnych nowelizacji ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym nie wprowadzono stosownej regulacji, która mogłaby uzależnić dostęp ubezpieczonych do świadczeń wspomnianych lekarzy od skierowania lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Z możliwości ustawowego uregulowania tej kwestii nie skorzystano również przy ostatniej, obszernej noweli przedmiotowej ustawy, pomimo iż po dacie zgłoszenia problemu do Urzędu Nadzoru (12 kwietnia br.) istniała możliwość przedstawienia stosownej propozycji zarówno Ministrowi Zdrowia, jak i Komisji Zdrowia Sejmu RP.

Pragnę również zauważyć, że w odpowiedzi Urzędu Nadzoru udzielonej autorowi listu do Rzecznika Praw Obywatelskich nie ustosunkowano się do innych kwestii podnoszonych w tym liście, a mianowicie wprowadzenia przez wspomnianą Kasę Chorych limitów świadczeń na oddziałach położniczych i noworodkowych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 14 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o podjęcie środków prawnych przewidzianych dla

realizacji ustawowych praw ubezpieczonych oraz zgodnego z prawem działania Pomorskiej Kasy Chorych. Będę wdzięczny za przekazanie informacji w tej materii.

Z wyrazami szacunku
/-/ Dr Jerzy Świątkiewicz